

Stadswandeling Assen

DUUR: 40 MINUTEN | AFSTAND 3 KM

Stad der Paleizen

Met het nonnenklooster Maria in Campis in 1260 begint de geschiedenis van Assen. Een uitzonderlijk begin want Assen kent hierdoor niet, zoals de meeste provinciale hoofdsteden, een stedelijk verleden. Je begint de bewegwijzerde wandeling op de plek waar het klooster ooit stond.

Dit klooster van Cisterciënzer orde komt oorspronkelijk uit de omgeving van Coevorden in de periode van 1234 tot 1246. Wegens drassigheid in deze omgeving werd tussen 1260 en 1271 het klooster verplaatst naar het gebied van het huidige Drents Museum. Na invoering van de kerkhervorming in Drenthe werd het klooster rond 1600 opgeheven.

Na eeuwen van weinig activiteit kreeg Assen ondanks zijn geringe aantal inwoners (600), in 1809 stadsrechten van Lodewijk Napoleon, koning van Holland. En in 1814 werd het provinciehoofdstad. De gegoede burgerij van de stad liet hier vervolgens haar 'paleizen' bouwen.

Startpunt wandelroute

De route start bij het Drents Museum aan de Brink 1 (9401 HS Assen). Het is ook mogelijk de route aan de hand van de bewegwijzering, op andere plaatsen de route op te pakken. Je kunt de route inkorten vanaf Vaart NZ over de Kolk richting Gymnasiumstraat en Dr. Nassaulaan. Dit deel is ook bewegwijzerd met bordjes.

- De route start bij de ingang van het Drents Museum aan de Brink 1. Dit pand was vroeger ondermeer in gebruik als paardenstal en dienstwoning. Je loopt over het voorplein het Drostenlaantje in, richting Zuidersingel. Rechts van het Drostenlaantje ligt de Gouverneurstuin. Aan het eind van het Drostenlaantje de brug en de Zuidersingel oversteken en de weg naar links vervolgen. Het voetpad volgend zie je rechts voor je Landgoed Overcingel aan de Oostersingel 27. Dit huis is destijds gebouwd in opdracht van de ontvanger-generaal van de belastingen in Drenthe: Mr. Johan van Lier. De singel even volgen, de straat oversteken en vervolgens de eerste weg linksaf de Kloosterstraat in.
- De Kloosterstraat is een van de oudste straten van Assen. Er stond al bebouwing in de periode dat Assen een kloosternederzetting was. Aan de rechterkant in de Kloosterstraat zie je een muur met pomp. Deze muur is in de 19e eeuw gebouwd van kloostermoppen. Het opschrift bij de pomp luidt: 'Renovatum Anno Domini MDCCCXCV', dit betekent 'vernieuwd in 1895'. Het Drostenhuis aan de Kloosterstraat 1 is gebouwd als het woonhuis voor de Drost van Drenthe en is nu onderdeel van het Drents Museum. Je loopt de Kloosterstraat uit en gaat bij het Drostenhuis rechts de hoek om.
- Hier op de Brink zie je rechts het gebouwencomplex van het Drents Museum (Brink 3). Het in neorenaissance stijl opgetrokken gebouw deed dienst als Gouvernementsgebouw en later als provinciehuis. De huidige Brink is het oude voorhof van het klooster Maria in Campis. De Abdijkerk aan de Brink 2 staat op de plaats van de oorspronkelijke kloosterkerk. Van deze kerk resteert vrijwel niets meer. Slechts een deel van de zuidmuur aan de binnenplaats is 13e-eeuws. De huidige vorm van het gebouw dateert grotendeels uit 1662, de kerk maakt deel uit van het Drents Museum. Op het gazon staat het provinciaal gedenkteken voor de gevallen in de jaren 1940-1945.

- Aan de oostzijde van de Brink zie je Huize Tetrode, ook een onderdeel van het Drents Museum. Notaris Mr. Anthonij Homan heeft Huize Tetrode in 1822 gebouwd en het werd later bewoond door de familie Tetrode tot 1930. Rechts van Huize Tetrode staat het Ontvangershuis, dit is waarschijnlijk het oudste woonhuis van Assen. De stadhouders Prins Willem IV en Prins Willem V logeerden in het Ontvangershuis als ze Drenthe bezochten. Ook Lodewijk Napoleon, Koning van Holland en broer van de Franse keizer Napoleon Bonaparte verbleef tijdens het bezoek in 1809 in het Ontvangershuis, waarna hij Assen stadsrechten verleende.
- Je loopt nu verder richting Museumlaantje en ziet rechts naast de ingang van het Ontvangershuis een gebouw met torentje, het Drents Archief aan de Brink 4. Na de sloop van het kloostergebouw werd een deel van de oostelijke kloostergang gespaard. Hier is nu het Drents Archief gevestigd. Je vervolgt de route via het Museumlaantje tussen het Ontvangershuis en Drents Archief. Hier vind je het beeld van 'Bartje', hij is de hoofdfiguur uit het gelijknamige kinderboek van Anne de Vries. Bartje is vooral bekend van zijn uitspraak: Ik bid nie veur bruune boon'n (ik bid niet voor bruine bonen). Je loopt langs de tuin en vervolgens links via het 11-decemberlaantje naar de Brink.
- Rechts zie je het Huis van Bewaring, daarachter het Gerechtsgebouw. Het Paleis van Justit (arrondissementrechtbank) aan de Brinkstraat 4 werd in 1840 opgetrokken in neo-klassieke stijl, passend in de toen heersende bouwtrant van overheidsgebouwen. Links op de Brink staat een gemetselde bank. De bank is een geschenk van de bewoners van het eiland Texel die hier in de Tweede Wereldoorlog door de bezetter te werk waren gesteld. Steek nu richting de Brinkstraat over richting Brinktrechter/Marktstraat. Aan de Marktstraat is het VVV-kantoor gevestigd. Volg de Marktstraat die uitkomt op de Markt.
- Eind vorige eeuw was het op de Markt een drukte van belang met linnenwagens en handkarren die de koopwaar aan- en afvoerden. Steek De Markt over richting Kolk. Aan de Markt 11/12 staat het Hofstede huis, genoemd naar één van de bewoners uit het begin van de 19e eeuw Mr. Coenraad Wolter Ellents Hofstede. Aan de overzijde op de hoek van de Vaart Zuidzijde, zie je 'Het Wapen van Drenthe'. Dit pand werd omstreeks 1781 als 'Herenlogement' gebouwd. Aan de rechterkant van de Markt staat op de hoek met de Kolk het vroegere woonhuis van de Familie Pelinck (Markt 7). Het klokkentorentje met kruis, helemaal links, herinnert nog aan de 'Witte Zusters' die vanaf 1938 in het pand woonden. Bij het Pelinckhuis steek je de verkeersweg over naar de Kolk en de Vaart Noordzijde. Op dit punt eindigt de Drentse Hoofdvaart in de Kolk. De schepen keren er in de zwaai om.
- De wandeling gaat verder via de Vaart Noordzijde. Rechts zie je het vernieuwde Theater De Nieuwe Kolk. De huizen aan de Vaart NZ nrs. 26, 28 en 30 zijn fraaie voorbeelden van de vroeg 19e eeuwse woonhuizen van het Asser type: een 'verdiepingsloos' huis met een verhoogde middenpartij. Vervolg de route langs de Vaart NZ. Steek de Witterbrug en de weg over.
- Je bent nu aan de Vaart ZZ. Volg de route links en ga daarna rechtsaf de Kerkhofslaan in. Dit laantje voert richting het Asserbos. Je passeert de Noorderbegraafplaats (sinds 1823). Leden van gerenommeerde Asser families zijn hier begraven. Het huidige Asserbos wordt op initiatief van landschapskier Hofstede in de periode 1764-1784 aangelegd. Het is een sterrenbos met lange, rechte paden die elkaar hier en daar stervormig kruisen. Koning Lodewijk Napoleon heeft Assen in 1809 dit landschapsbos geschonken. U loopt de Kerkhofslaan uit en steekt de Hoofdlaan over richting Hertenkamp. Loop hier om het hertenkamp richting Beilerstraat.
- Bij de kruising Beilerstraat/Van der Feltzpark linksaf richting Dr. Nassaulaan. Rechts de voormalige Rijks HBS die in 1868 werd gebouwd (nu RTV Drenthe). Rechtsaf de weg volgen richting centrum. In 1820 werd in het witte gebouw de Latijnse school geopend. Dr. Hendrik Jan Nassau was de eerste rector. Aan je rechterhand de kerk Maria ten Hemelopneming. De kerk dateert uit 1934. Let op de gebrandschilderde ramen met als thema het leven van Maria. Loop nu verder richting Kerkplein.
- Links voor je op het Kerkplein zie je de Jozefkerk, gebouwd tussen 1846 en 1848. Het gebouw is een zogenaamde 'waterstaatskerk', een neoclassicistisch ontwerp. Kerkplein oversteken en de route via de Torenlaan vervolgen. Rechts, op de hoek van de Torenlaan en de Zuidersingel, zie je het voormalige postkantoor. Je loopt de Torenlaan uit en bent terug op de Brink.

Eindpunt wandelroute

Voor meer informatie kun je terecht bij onze hotelreceptie. Onze medewerkers staan je graag te woord.

